

ДЕНЯ НА ЗЕМЯТА – 22 АПРИЛ 2025 г.

НАШАТА ЕНЕРГИЯ, НАШАТА ПЛАНЕТА™ /OUR POWER, OUR PLANET™

В продължение на 55 години Денят на Земята е сред водещите световни кампании в повишаването на осведомеността и предприемането на действия по критично важни екологични проблеми. Целта на кампанията е да обърне внимание на чистота на въздуха, океаните, почвата, екосистемите, дивите животни и човешкото здраве и на планетата като цяло.

На 22 април 2025 г. Денят на Земята ще навърши 55 години, като се очаква да участват 192 държави и над един милиард души по света в различни кампании и дейности посветени на опазването на планетата.

Масовото обединение на хората винаги е било в основата на Деня на Земята и е катализаторът за промяна в начина на мислене, защото когато хората се обединят с обща цел, те могат да преодолеят дори най-големите предизвикателства.

Вече съществуват решенията, от които има нужда светът, за да се създаде чиста, евтина и неограничена енергия за планетата чрез възобновяеми слънчеви, вятърни и други технологии.

Тази година Денят на Земята приканва обществото да се ангажира с използването на възобновяемата енергия, за да изгради здравословно, устойчиво, справедливо и проспериращо бъдеще за всички хора по света.

Възобновяемата енергия може да бъде мощна сила, обединяваща различни държави, региони и общности, които често имат политически и икономически различия. Чистата енергия надхвърля идеологическите граници, демонстрирайки универсалната привлекателност на достъпната енергия.

ИНТЕРЕСНИ ФАКТИ ЗА ВЪЗОБНОВЯЕМАТА ЕНЕРГИЯ

- През 2023 г. САЩ са произвели повече слънчева енергия от всякога като щатите - Калифорния, Тексас, Флорида, Северна Каролина, Невада и Аризона, са сред водещите в слънчевата революция. Това спомага за производството на най-евтината електроенергия в историята.
- Тексас, който традиционно се свързва с производството на петрол, сега е лидер в производството на вятърна енергия.
- САЩ също са използвали съществуващия си капацитет за сондиране, за да станат водещ световен производител на модерна геотермална енергия.
- Калифорния и Флорида, щати, които често са в политически конфликти, са в челните редици на бума на слънчевата енергия.
- В САЩ слънчевият капацитет е нараснал над десет пъти през последното десетилетие и е готов да се превърне във втория по големина източник на енергия на страната през следващите няколко години.
- Китай и САЩ правят огромни инвестиции във възобновяема енергия. В момента Китай е водещ в света, както във вятърната, така и в слънчевата енергия, с два пъти повече мощности в процес на изграждане, отколкото останалата част от света взети заедно през 2024 г.
- Уругвай трансформира енергийния си сектор, преминавайки от зависимост от вноса на петрол към генериране на 98% от електроенергията си от възобновяеми източници.
- Индия си е поставила амбициозни цели за възобновяема енергия, като се стреми да постигне 50% от енергийните си нужди от възобновяеми източници до 2030 г.
- Кения е лидер в Африка, като геотермалната енергия представлява почти половината от нейното производство на електроенергия. Геотермалната енергия може да бъде от полза за електрическата мрежа, тъй като я натоварва по-малко и може да помогне за смекчаване на прекъсванията. Геотермалната енергия също отделя 97% по-малко съединения, причиняващи киселинни дъждове, и 99% по-малко въглероден диоксид.
- Една трета от всички домове в Австралия използват слънчева енергия.
- В Бразилия водоелектрическите централи представляват почти 68% от общото производство на електроенергия през 2023 г. Италия е с 23%, а Холандия с 16%.
- В Дания над 50% от електроенергията в страната се генерира от вятърни турбини и до 2026 г. вятърната енергия ще захванва 30% от Испания, 17% от Холандия и 23% от нуждите на Германия от електроенергия.

РАЗХОДИТЕ ЗА ВЪЗБНОВЯЕМА ЕНЕРГИЯ НАМАЛЯВАТ

Разходите за производство на слънчеви панели се сринаха драстично през последното десетилетие, което ги прави не само достъпни, но и често най-евтината форма на електричество. Цените на слънчевите модули паднаха с до 93% между 2010 г. и 2020 г.

ПОЛЗИТЕ ЗА ЗДРАВЕТО ОТ ИЗБОРА НА ЧИСТА ЕНЕРГИЯ

Възобновяемата енергия може да предизвика хуманитарна революция – за първи път в историята има възможност за предоставяне на практически неограничена енергия на ниска цена за всички.

3,8 милиарда души не достигат съвременния енергиен минимум, което означава, че тяхното потребление на електроенергия на глава от населението е под 1000 киловатчаса (kWh). Възобновяемата енергия може да промени тази ситуация, като подобри жизнения стандарт и подобри здравните резултати. Ето как:

- ✓ Замърсяването на въздуха, причинено от изгарянето на изкопаеми горива, е свързано с инфаркти, респираторни нарушения, инсулт, астма.
- ✓ Намаленото замърсяване на въздуха може значително да намали респираторните и сърдечно-съдовите заболявания, включително астма, бронхит, инфаркти и инсулти. *Източник: Световна здравна организация (СЗО).*
- ✓ Здравото на жените е особено засегнато от замърсяването на въздуха и замърсяването на водата – ракът на гърдата, заболяванията на яйчниците и рисковете за здравето на майката са свързани с това.
- ✓ Намалените емисии на парникови газове помагат за смекчаване на рисковете за здравето, свързани с изменението на климата, като горещи вълни през летните месеци, наводнения и разпространение на инфекциозни болести. *Източник: Междуправителствения панел по изменение на климата*
- ✓ Подобро психично здраве чрез намаляване на стреса и безпокойството, свързано със замърсяването на околната среда, изменението на климата, шумовото замърсяване и екологичните бедствия. *Източник: Центрове за контрол и превенция на заболяванията*
- ✓ Намаленото замърсяване на водата и подобряването на качеството на водата намалява риска от болести, причинени от замърсяване на водоизточниците. *Източник: Агенция за опазване на околната среда на САЩ (EPA)*
- ✓ Намалени разходи за здравеопазване, поради намаляване на заболяванията, свързани със замърсяването, по-малко напрежение върху здравните системи и намалени медицински разходи. *Източник: Harvard T.H. Chan School of Public Health*
- ✓ Разходите за здравеопазване потенциално могат да бъдат намалени, поради предотвратяването на заболявания, предизвикани от фини прахови частици във въздуха, отделяни по време на използването на изкопаеми горива.

ИКОНОМИЧЕСКИ ПОЛЗИ ОТ РАЗШИРЯВАНЕ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ВЪЗОБНОВЯЕМАТА ЕНЕРГИЯ

Този дълбок и бърз преход към възобновяема енергия не е просто екологична необходимост – това е икономическа революция. Той дава възможност да се стимулират иновациите в промишлеността, транспорта и селското стопанство, като от своя страна ще стимулира още повече технологичния напредък и ще създаде милиони нови работни места и възможности в световен мащаб.

Според 13-то национално преброяване на работните места, публикувано през 2022 г., има 263 883 работници в сферата на възобновяемата слънчева енергия в САЩ, които работят за производство, инсталиране, разпространение и поддръжка, отбелязвайки 3,5% ръст на работните места в сектора в сравнение с 2021 г.

През 2023 г. възобновяемата енергия в световен мащаб е била на стойност 1,21 трилиона долара и се очаква да нараства със 17,2% годишно от 2024 до 2030 г.

ВЪЗОБНОВЯЕМАТА ЕНЕРГИЯ НАМАЛЯВА ЕМИСИИТЕ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ

„Възобновяемите енергийни източници – които са налични в изобилие навсякъде около нас, осигурени от слънцето, вятъра, водата, отпадъците и топлината от Земята – се възстановяват от природата и отделят малко или никакви парникови газове или замърсители във въздуха.“ Източник: Възобновяема енергия – осигуряване на по-безопасно бъдеще | ООН

Преминаването към възобновяеми енергийни източници е от решаващо значение за намаляване на емисиите на парникови газове, тъй като възобновяемите енергийни източници генерират електричество, без да произвеждат въглероден диоксид, основният парников газ. За разлика от това, изкопаемите горива са основни емитери на парникови газове и следователно са основният фактор за глобалното затопляне.

СИЛАТА НА КАМПАНИЯТА ЗА ДЕНЯ НА ЗЕМЯТА

Силата на това движение се крие в неговата масова природа. Това е колективният глас на загрижените граждани, който тласка правителствата и корпорациите да поемат смели ангажименти и да предприемат решителни действия. Като се ангажират с обществени инициативи и правят устойчиви избори в ежедневието си, хората са катализаторите на промяната. Тази задвижвана от хората революция демонстрира, че когато се обединят действията, могат да се преодолеят различни бариери и да се създаде едно по-чисто, по-справедливо енергийно бъдеще за всички.

Този Ден на Земята 2025 г. апелира да се използва максимално потенциала на възобновяемата енергия, за да се изгради здравословно, устойчиво, справедливо и проспериращо бъдеще за всички хора. Това може да стане възможно чрез преход към възобновяеми енергийни източници (слънчеви, вятърни, водоелектрически, приливни или геотермални).

От правителства, до глобална индустрия и местни фирми, от профсъюзи, до училища, гражданското общество, семейството и отделните индивиди - силата на хората е движещата сила зад тази трансформация.

Това е нашата енергия, това е нашата планета.

Вижте дейностите за Деня на Земята, които се провеждат по целия свят или регистрирайте своя инициатива на <https://www.earthday.org/earth-day-2025/>

Източник на информация: <https://www.earthday.org/earth-day-2025/>

